PE: Czas na unijne przepisy definiujące gwałt na podstawie braku zgody

Posted on 26 lutego, 2026

PE: Czas na unijne przepisy definiujące gwałt na podstawie braku zgody

W skrócie:

- UE musi zapewnić ofiarom gwałtu skuteczny dostęp do wymiaru sprawiedliwości
- Ponowne wezwanie do uznania przemocy ze względu na płeć za przestępstwo w UE
- Postulaty obejmują dostęp do bezpiecznej i legalnej aborcji, specjalistyczne szkolenia dla personelu pierwszej linii, całodobowe centra kryzysowe i internetowe kampanie kontrpropagandowe

Komisja Europejska powinna, jak twierdzą posłowie, **zaproponować unijne przepisy ustanawiające wspólną definicję gwałtu w oparciu o koncepcję dobrowolnie udzielonej, świadomej i odwołalnej zgody.**

Sprawozdanie, przyjęte w środę przez Komisję Wolności Obywatelskich i Komisję Praw Kobiet 75 głosami za, 27 przeciw i 3 wstrzymującymi się, opiera się na długoletnim stanowisku Parlamentu, że brak zgody musi być centralnym elementem postępowania sądowego w sprawie gwałtu.

Definicja na poziomie UE oparta na braku zgody

Posłowie do Parlamentu Europejskiego wzywają KE do przedłożenia projektu przepisów ustanawiających ogólnounijną definicję gwałtu opartą na braku dobrowolnie udzielonej, świadomej i odwołalnej zgody. Państwa członkowskie, które nadal opierają się na definicjach bazujących na sile lub przemocy, wzywa się o dostosowanie swoich przepisów do standardów międzynarodowych, w tym do Konwencji Stambulskiej, ratyfikowanej przez UE w 2023 r., oraz o zapewnienie

odpowiedniego wsparcia i ochrony ofiarom i osobom pokrzywdzonym.

Posłowie do Parlamentu Europejskiego argumentują również, że takie przepisy powinny uzupełniać dyrektywę UE z 2024 r. w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, która wprowadza wspólne standardy dotyczące zapobiegania, ochrony i wsparcia dla ofiar. Ponawiają apel o dodanie przemocy ze względu na płeć do listy przestępstw UE na mocy art. 83 ust. 1 TFUE.

Podejście intersekcjonalne i skoncentrowane na ofierze

Przemoc seksualna często jest powiązana z innymi formami dyskryminacji, twierdzą posłowie do Parlamentu Europejskiego, wzywając państwa członkowskie do zagwarantowania kompleksowej opieki medycznej, w tym usług z zakresu zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, takich jak aborcja, wsparcie psychologiczne i pomoc prawna. W sprawozdaniu podkreślono potrzebę całodobowych centrów kryzysowych, bezpłatnych usług specjalistycznych i skutecznych mechanizmów rekompensaty. Wezwano również do wydłużenia okresów przedawnienia przestępstw gwałtu, uznając, że wiele ofiar zgłasza przestępstwa dopiero po znacznym opóźnieniu spowodowanym traumą, strachem lub presją społeczną.

Zwalczanie przemocy cyfrowej i szkodliwych stereotypów płciowych

Posłowie do Parlamentu Europejskiego domagają się opracowania w 2026 r. wytycznych UE dotyczących kompleksowej edukacji seksualnej i edukacji w zakresie relacji, a także przeprowadzenia ogólnoeuropejskich kampanii uświadamiających mających na celu zwalczanie mitów na temat gwałtu oraz mizoginicznej propagandy w internecie, w tym treści antygenderowych i propagandy incel od zbitki angielskich wyrazów *involuntary celibacy*, **mimowolny celibat**, lub *involuntarily celibate*, żyjący w mimowolnym celibacie), które normalizują przemoc wobec kobiet.

Wzywają do przeprowadzenia szkoleń dostosowanych do potrzeb organów ścigania, sędziów, prokuratorów, pracowników służby zdrowia i służb pierwszej linii, aby zapobiegać wtórnej wiktymizacji i eliminować szkodliwe stereotypy płciowe. Apelują o zacieśnienie współpracy ze społeczeństwem obywatelskim, specjalistycznymi służbami ds. kobiet i agencjami UE, takimi jak Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn i Agencja Praw Podstawowych.

Co dalej?

Sprawozdanie ma zostać przedstawione na drugiej sesji plenarnej w Brukseli (25-26 marca).

Źródło (ang.): tutaj.

Tłum. ED Piotrków ze wsparciem AI